

Sygn. akt VI U 438/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 czerwca 2022 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący Sędzia Maciej Flinik

Protokolant – starszy sekretarz sądowy Marta Walińska

po rozpoznaniu w dniu 8 czerwca 2022 r. w Bydgoszczy

na rozprawie

odwołania: O. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 1 marca 2022 r., znak:(...)

z dnia 1 marca 2022 r., znak: (...)

z dnia 1 marca 2022 r., znak:(...)

w sprawie: O. S.

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o nienależnie pobrane świadczenia postojowe

- 1) zmienia zaskarżone decyzje Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. z dnia 1 marca 2022 roku w ten sposób, że odwołująca O. S. nie ma obowiązku zapłaty odsetek od nienależnie pobranych świadczeń,
- 2) oddala odwołania w pozostałym zakresie,
- 3) odstępuje od obciążania odwołującej kosztami zastępstwa prawnego strony przeciwnej.

Sędzia Maciej Flinik

Sygn. akt VI U 438/22

UZASADNIENIE

Odwołująca się O. S. wniosła odwołania od trzech decyzji (...) Oddział w B. z dnia 1 marca 2022r , którymi zobowiązano ją do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń postojowych w łącznej kwocie 5400 zł (3 raz 1800 zł) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie.

W odpowiedzi na odwołania pozwany wniósł o ich oddalenie oraz zasądzenie od odwołującej się kosztów zastępstwa prawnego wg norm przepisanych. W uzasadnieniu powołał się na art. 15 zx ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem , przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID 19 i innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych argumentując, że w miesiącu określonym jako poprzedzający miesiąc złożenia

przez ubezpieczoną wniosku, to jest w grudniu 2020 r. osiągnęła ona przychód w wysokości 2822 zł - dane z raportu RCA nie zgadzają się więc z kwotą 0 zł, wpisaną wniosku RSP – CZ. Dane dotyczące daty zawarcia umowy w systemie KSI są zgodne z przesłaną przez ubezpieczoną umową, natomiast umowa ta nie uprawnia do uzyskania świadczenia postojowego, gdyż nie została zawarta przed 1 kwietnia 2020 r. We wniosku ubezpieczona wpisała datę zawarcia umowy z płatnikiem (...)sp. o.o.

Sąd Okręgowy zważył co następuje :

Stan faktyczny pozostawał bezsporny. W dniu 28 stycznia 2021r. ubezpieczona O. S. złożyła wniosek o świadczenie postojowe w związku z przeciwdziałaniem skutkom wywołanym (...) 19 dla umów zlecenia. Na druku (...) jako dane zleceniobiorcy wskazała firmę (...), jako datę zawarcia umowy 7 września 2019 r. Jednocześnie jako miesięczny przychód, który wynika z umowy wskazała 1800 zł, zaznaczając, że przychód osiągnięty w miesiącu poprzedzającym miesiąc złożenia wniosku wyniósł 0 zł. Do wniosku dołączyła umowę zlecenia zawartą przez nią z firmą (...) w dniu 7 września 2019 r. Następnie w/w- na złożyła dwa wnioski o wypłatę świadczenia za kolejne okresy na drukach RSP – CK.

/ dowód : druki RSP -CZ oraz kopia umowy k. 7 – 9 i RSP CK w aktach ZUS /

Ubezpieczona była zatrudniona u płatnika (...) spółka z o.o. jako zleceniobiorczyni w okresach od 7 września 2019 r. do 6 lipca 2020 r., od 7 lipca 2020 r. do 6 listopada 2020 r., od 16 lutego 2021r. do 29 czerwca 2021r. i od 5 sierpnia 2021r. do 1 lutego 2022r. W imiennym raporcie miesięcznym ZUS RCA za grudzień 2020 r. płatnik (...) spółka z o.o. wykazała za ubezpieczoną zerową podstawę wymiaru składek.

/ dowód : informacja ZUS k. 18, kopia raportu ZUS RCA k. 19 akt sprawy /

W okresie od 16 października 2020 r. do 31 grudnia 2020 r. oraz od 1 stycznia 2021r. do 31 stycznia 2021r. O. S. łączyły umowy zlecenia z (...). Z tytułu przedmiotowej umowy płatnik (...) wykazała za grudzień 2020 r. podstawę wymiaru składek ubezpieczonej w wysokości 2822 zł.

/ dowód : umowy k. 4 – 5, kopia raportu ZUS RCA k. 20 akt sprawy /

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił na podstawie przedłożonej dokumentacji, której autentyczności żadna ze stron nie zakwestionowała. Sąd pominął dowód z zeznań ubezpieczonej, albowiem wezwana na termin pod rygorem jego pominięcia, w/w- na nie stawiała się na rozprawę. Pełnomocnicy stron oświadczyli natomiast, iż nie wnoszą o jej przesłuchanie.

W świetle powyższego odwołania zasługiwały na uwzględnienie jedynie w części dotyczącej naliczonych odsetek od nienależnie pobranych kwot. Zgodnie z art. 15 zq ust.5 pkt 3 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID 19 i innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych / DZ. U. 2020 . 1842 t.j. / osobie wykonującej umowę cywilnoprawną świadczenie postojowe przysługuje jeżeli:

1)umowa cywilnoprawna została zawarta przed dniem 1 kwietnia 2020 r.

2)przychód z umowy cywilnoprawnej w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych uzyskany w miesiącu poprzedzającym miesiąc, w którym został złożony wniosek o świadczenie postojowe, nie był wyższy od 300% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, obowiązującego na dzień złożenia wniosku;

3)nie podlega ubezpieczeniom społecznym z innego tytułu.

Nie ulega wątpliwości fakt, iż ubezpieczona składając wniosek o świadczenie postojowe z tytułu zatrudnienia w (...) (wadliwie wskazując w formularzu firmę (...)) podlegała ubezpieczeniu z innego tytułu to jest umowy zlecenia łączącej ją właśnie ze wspomnianą firmą (...), w której w okresie grudzień – luty 2021r. przestoju nie było i w której otrzymała za ten okres wynagrodzenie.

Zgodnie natomiast z treścią art. 15 zx tej samej ustawy za nienależnie pobrane świadczenie postojowe uważa się świadczenie 1) przyznane lub wypłacone na podstawie fałszywych oświadczeń lub dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd przez osobę pobierającą świadczenie lub odpowiednio zleceniodawcę lub zamawiającego 2) wypłacone osobie innej niż osoba uprawniona 3) wypłacone w kwocie wyższej niż należna.

Na wstępie należy zaznaczyć, iż wobec nie złożenia przez ubezpieczoną zeznań (na skutek niestawienia się na rozprawie pomimo wezwania) , w/w- na pozbawiła się możliwości przedstawienia swoich racji. W świetle dostępnego w sprawie materiału dowodowego nie sposób przyjąć, że ubezpieczona nie wprowadziła w błąd organu rentowego. Mając na uwadze okoliczność, iż w/w- na do złożonego wniosku o świadczenie postojowe, w którym jako zleceniodawcę wskazała spółkę (...) dołączyła umowę zlecenia łączącą ją z zupełnie innym podmiotem – spółką (...) można powziąć jednak wątpliwość, czy w istocie (jak twierdził pełnomocnik ZUS na rozprawie) w/w- na wprowadziła organ rentowy świadomie. Pozwany dysponując złożonymi dokumentami powinien był dostrzec ich niespójność, w rezultacie w oparciu o dane z systemu ustalić tytuły ubezpieczenia w/w- nej . Nic nie stało na przeszkodzie rzetelnej weryfikacji wniosku – wątpliwości winna wzbudzić nawet pobieżna jego analiza i widoczna na pierwszy rzut oka oczywista sprzeczność wniosku z treścią dołączonej do niego dokumentacji. Tym bardziej w okolicznościach sprawy nie sposób mówić o uzyskaniu świadczeń na podstawie fałszywych oświadczeń . Wyjaśnienia pełnomocnika odwołującej się , jakoby odwołująca się nie miała świadomości , że z uwagi na posiadanie innego tytułu ubezpieczenia nie jest uprawniona do świadczenia postojowego , pozostają jednocześnie bez znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. O ile bowiem (wobec uchylenia się przez odwołującą od złożenia zeznań - nie jest tutaj usprawiedliwieniem tłumaczenie pełnomocnika, że jest ona osobą narodowości serbskiej i słabo włada językiem polskim – nic nie stało na przeszkodzie aby złożyła wniosek o przesłuchanie w obecności tłumacza) stan świadomości odwołującej (z wyżej wskazanych względów) nie jest sądowi do końca znany, o tyle oczywistym jest, iż nie była osobą uprawnioną do spornego świadczenia. Posiadała bowiem inny tytuł ubezpieczenia. Tym samym wypłacone jej świadczenie należało uznać jako wypłacone innej osobie niż uprawniona (czyli osobie nieuprawnionej) w rozumieniu art. 15 zx pkt 2 ustawy covidowej, w konsekwencji podlegające zwrotowi jako nienależnie pobrane. W kontekście naliczenia w zaskarżonych decyzjach przez organ rentowy odsetek od pobranych nienależnie świadczeń, należy po raz kolejny zauważyć, iż merytoryczna analiza wniosku choćby w minimalnym zakresie pozwoliłaby uniknąć wypłaty nienależnego ubezpieczonej świadczenia. Z sobie znanych powodów organ rentowy nie zweryfikował jednak złożonego wniosku i bezrefleksyjnie wypłacił świadczenie. Nie sposób przy tym uznać za przekonujące tłumaczenia jakoby wynikało to z chęci bezwzględnego załatwiania tego rodzaju wniosków . Po pierwsze nie był to początek wypłaty tego rodzaju świadczeń (co mogłoby skutkować pewnym zamieszaniem na początkowym etapie realizacji tego rodzaju wniosków) , po drugie konieczność szybkiego załatwienia wniosku nie zwalniała z jego merytorycznej oceny. Z tych względów, sąd zmienił decyzję w zakresie żądania odsetek od nienależnie pobranego świadczenia. Zgodnie bowiem z treścią ust. 3a art. 15 zx ustawy covidowej jeżeli wypłata świadczenia postojowego osobie innej niż uprawniona lub w kwocie wyższej niż należna nastąpiła z przyczyn leżących po stronie ZUS , nie nalicza się odsetek , o których mowa w ust. 1 . W niniejszej sprawie wypłata nienależnego świadczenia wynikała w części z zaniedbań organu rentowego .

Z uwagi na powyższe, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 i 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

Na zasadzie art. 102 k.p.c. sąd odstąpił od obciążania ubezpieczonej kosztami zastępstwa prawnego strony przeciwnej . Miał tu na uwadze zarówno powód wystąpienia przez odwołującą się o wypłatę świadczeń (utrata jednego z dwóch źródeł dochodu – tego z tytułu umowy zlecenia realizowanej w spółce (...)) , okoliczności złożenia wniosku (fakt występowania o nie przez innych zleceniobiorców spółki, utrudnienia wynikające z ograniczeń w posługiwaniu się językiem polskim , w konsekwencji konieczność posiłkowania się pomocą pracownika ZUS w wypełnieniu wniosku) ,

jak i zaniechania po stronie samego organu rentowego (w postaci braku jakiegokolwiek analizy złożonego przez odwołującą się wniosku).

Sędzia Maciej Flinik